

Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija

WWW.LU.LV/VDKKOMISIJA

ZIŅAS

Sākums > Ziņas

Ieskats LPSR iekšlietu ministra Mihaila Drozda Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā

LPSR VDK zinātniskās izpētes komisija
15.08.2017

LPSR iekšlietu ministra Mihaila Drozda biogrāfiskās ziņas no Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīva PA-101. fonda, 56. apraksta, 15. lietas (LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta) un PA-15500. fonda, 37. apraksta, 4. lietas (LKP Jelgavas rajona komitejas nomenklatūras kadru personas lieta) apkopojusi LPSR VDK zinātniskās izpētes komisijas priekšsēdētāja vietniece juridiskās zinātnes jautājumos Dr. iur. Kristīne Jarinovska.

Apskats *.pdf datnes veidā pieejams šeit. Plašāka informācija - Kristīne Jarinovska, +37129777788.

LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta

Atbilstoši Mihaila Drozda Latvijas Komunistiskās partijas (LKP)[1] Centrālās Komitejas (CK) nomenklatūras kadru personas lietai[2] Mihails Drozds, Filipa dēls, ir dzimis 1933. gada 6. martā Vitebskas apgabala Glubokskas rajona Lavrinovkas sādžā.[3] Savā 1976. gada 4. februāra personālajā kadru uzskaites lapā norādījis, ka ir baltkrievs, cēlies no zemniekiem.[4] 1976. gada 12. februāra autobiogrāfijā precizē, ka ir dzimis nabadzīgo zemnieku ģimenē.[5] Turpat minēts, ka vecāki pārcēlušies uz Latvijas Republiku 1939. gadā, minot kā iemeslu, ka vecāku dzīvesvieta ietilpusi Polijas Republikā un bijis bezdarbs.[6] 1964. gada 4. septembra autobiogrāfijā Mihails Drozds precizēja, ka Drozda vecāki strādājuši par algotņiem Birzgales pagastā pie "saimniekiem-kulakiem".[7] 1941. gadā, spriežot pēc 1971. gada 12. februāra autobiogrāfijas, vecākiem pēc tam, kad PSRS pirmo reizi okupēja Latviju, esot piešķirta zeme, tomēr nacionālsociālistiskās Vācijas okupācijas laikā tā bijusi atņemta, kādēļ bijis jāstrādā par algotņiem.[8] Atbilstoši 1964. gada 4. septembra autobiogrāfijai algotņu darbs veikts pie Birzgales pagasta "saimniekiem".[9] 1945. gadā Drozdu ģimenei esot atkal piešķirta zeme, un 1949. gadā viņi esot *iestājušies* Birzgales pagasta kolhozā *Zelta druva*[10]. Kopš 1953. gada vecāki strādājuši Bauskas rajona Vecumnieku ciema Mičurina kolhozā.[11]

Atbilstoši 1976. gada 12. februāra autobiogrāfijai Mihails Drozds mācības sācis 1941. gadā Vecumnieku vidusskolā, kur 1951. gadā pabeidza vienpadsmit klases.[12] Tomēr 1964. gada 4. septembra autobiogrāfija norāda, ka Drozds mācījies vairākās skolās, proti 1941. gadā sāka mācības Birzgales pagasta septiņu[13] klašu pamatskolā, tad, neminot konkrētu laiku, turpināja mācības Vecumnieku pagasta Viestura četru klašu pamatskolā, bet 1944. gadā sāka mācības Vecumnieku vidusskolā, kas, spriežot pēc skolu pārvaldes priekšnieka vietas izpildītāja Jāņa Ģibieša raksta par skolu gatavību mācību gadam, minot kā nelabvēlīgu piemēru Vecumnieku vidusskolu, Vecumnieku vidusskola atradās turpat, kur iepriekš bijusi Vecumnieku pagasta Viestura četru klašu pamatskola.[14] Tātad 1976. gada 12. februāra autobiogrāfijā minētās ziņas par mācībām ir jāvērtē kā vispārināta informācija, kas nesniedz precīzu mācību vietu uzskaitījumu. Spriežot pēc publicētā, tolaik Bauskas apriņķa partijas komiteja izpelnījās kritiku par propagandas darba neveikšanu, lai nodrošinātu "apriņķa inteligēnto kadru marksisma-ļeņinisma teorijas studijas"[15]. Viens no piemēriem minēts Vecumnieku pagasts, kur "inteligences spēki" – vidusskolā un pamatskolā strādājošie 13 skolotāji, ārsti, agronomi, zootehniķi – ir koncentrēti pagasta centrā, bet viņiem nav organizēti ne pagājušajā, ne arī 1945./46. mācību gadā "ne pulciņi, ne politiskās skolas".[16]

Atbilstoši 1976. gada 4. februāra personālās kadru uzskaites lapai, Mihails Drozds bijis Vissavienības Ļeņina Komunistiskās jaunatnes savienības (VLKJS) biedrs no 1948. līdz 1954. gadam. Darba gaitas sāka 1951. gada novembrī, sākot strādāt par Latvijas Ļeņina Komunistiskās jaunatnes savienības (LĻKJS) Baldones rajona komitejas instruktoru, ko veica līdz 1952. gada novembrim.[17] 1952. gada novembrī iestājās Padomju Savienības Komunistiskajā partijā (PSKP)[18] (partijas biedra kartes Nr. 02880450).[19] Tad arī sāka strādāt par instruktoru LKP Baldones rajona komitejā.[20]

1952. gada februārī Drozds kļuvis par Baldones rajona Vorošilova kolhoza priekšsēdētāju.[21]

1953. gada novembrī sāk dienestu PSRS bruņotajos spēkos, kur līdz 1953. gada janvārim ir ierindnieks[22] un kursants Baltijas kara apgabala 29. Vitebskas gvardes mehanizētās divīzijas 74. atsevišķā mācību tanku bataljonā (Kauņā[23]). No 1954. gada janvāra līdz 1955. gada novembrim ir kursants un staršina[24] 19. apriņķa autoskolā PSRS bruņoto spēku grupā, kas bijusi dislocēta Vācijas Demokrātikajā Republikā[25].[26]

Atgriežoties no dienesta, 1955. gada decembrī Mihailu Drozdu ieceļ par Baldones rajona Ļeņina kolhoza partijas pirmorganizācijas atbrīvoto sekretāru. 1956. gada novembrī Mihails Drozds kļuvis par Baldones rajona Ļeņina kolhoza priekšsēdētāju. 1964. gada septembrī Drozdu izraugās par Bauskas kolhozu un sovhozu ražošanas pārvaldes partijas pirmorganizācijas komitejas sekretāra vietnieku.[27] Atbilstoši LKP Bauskas kolhozu un padomju saimniecību ražošanas pārvaldes partijas komitejas nolējumam, kas izriet no plēnema 1964. gada 27. augusta protokola Nr. П-8, Mihails Drozds bija ievēlēts par LKP Bauskas rajona komitejas sekretāra vietnieku organizatoriskajos jautājumos un organizāciju nodaļas vadītāju.[28] Minētā plēnema nolēmumu apstiprināja LKP CK prezidijs, pamatojoties uz 1964. gada 8. septembra protokolu Nr. 34, §21, nosakot, ka Mihails Drozds apstiprināms par partijas komitejas sekretāra vietnieku organizatoriskajā darbā un ka no minētajiem pienākumiem atbrīvojams A. Tjuņins.[29] 1964. gada 5. septembra raksturojumā LKP Bauskas kolhozu un padomju saimniecību ražošanas pārvaldes partijas komitejas pirmais sekretārs Jānis Bonāts norāda, ka Drozds bijis kolhoza *Stelpe* priekšsēdētājs kopš 1956. gada un ka pateicoties viņa vadībai saimniecība esot ekonomiski nostiprinājusies un kļuvusi par vienu no priekšzīmīgajām pārvaldes saimniecībām. Savā darbā Mihails Drozds pievērsot lielu uzmanību darba ietilpīgu procesu mehanizācijai lauksaimniecības ražošanā. Tāpat minēts, ka kolhozā Drozds esot izvērtis kapitālu būvniecību, veic dzīvojamu māju celtniecību kolhoza centrā. Raksturojot profesionālās īpašības, norādīts, ka Mihails Drozds esot prasmīgs organizators, labs audzinātājs un vadītājs. Viņš esot atsaucīgs un aktīvi piedalās sabiedriskās dzīves pārvaldīšanā kā partijas komitejas un biroja loceklis, izpelnījies rajona iedzīvotāju vidū autoritāti. Visbeidzot, uzsvērts, ka par spīti lielai aizņemībai Mihails Drozds radis iespēju mācīties PSKP CK Neklātienes partijas skolā.[30]

Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīva PA-101. fonda 56. apraksta, 15. lietas (Mihaila Drozda LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta) 2. lapa.

Tad, pamatojoties uz LKP CK Bauskas rajona komitejas I plēnuma lēmumu, kas izriet no 1964. gada 26. decembra protokola Nr. П-I, §1 un ko LKP CK prezidijs apstiprināja ar nolēmumu, kas izriet no 1965. gada 26. janvāra protokola Nr. 48, §18.[31] Mihails Drozds kļūst par LKP Bauskas rajona komitejas otro sekretāru.[32] Atbilstoši 1976. gada 4. februāra personālā kadru uzskaites lapā norādītajam otrā sekretāra pienākumi sākti pildīt kopš 1964. gada oktobra.[33]

1967. gada janvārī Mihails Drozds kļūst par Jelgavas rajona darbaļaužu deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāju. Šajā amatā Drozdu apstiprina LKP CK ar nolēmumu, kas izriet no 1967. gada 4. aprīļa protokola Nr. 47, §25.[34] Spriežot pēc izziņas, kas sagatavota par Mihailu Drozdu kā Jelgavas rajona darbaļaužu deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāju, attiecīgajā brīdī ārpus PSRS viņš bija tikai dienot PSRS bruņotajos spēkos Vācijas Demokrātiskajā Republikā un viņš nebija apguvis nevienu svešvalodu.[35] Raksturojumā, kas sagatavots virzībai uz apstiprināšanu minētajā amatā, norādīts, ka kopš 1964. gada, būdams LKP Bauskas rajona komitejas otrais sekretārs, Mihails Drozds apliecināja sevi kā spējīgs organizators, iniciatīvas pilns un prasīgs darbinieks, kas labi pārzina lauksaimniecības jautājumus. Tāpat norādīts, ka sakarā ar minēto virzību ar Drozdu runājuši LKP CK pirmais sekretārs Augusts Voss, otrais sekretārs Nikolajs Beluha un partijas organizatoriskā darba nodaļas vadītājs Pēteris Vilks[36].

1969. gada novembrī Mihails Drozds kļūst par LKP Jelgavas rajona komitejas pirmo sekretāru.[37] ko apliecina 1969. gada 24. novembra kontroles ziņojums par nomenklatūras amatos esošo darbinieku maiņu. Ziņojumā minēts, ka Jāzepu Tumovu-Beķi (1931–1997) atbrīvo no minētā amata, sākot ar 1969. gada 17. novembri un pamatojoties uz LKP CK lēmumu, un ieceļ par LKP Rīgas rajona komitejas sekretāru, bet viņa vietā par LKP Jelgavas rajona komitejas pirmo sekretāru ieceļ Drozdu ar 1969. gada 18. novembri, pamatojoties uz 1969. gada 17. novembra plēnuma lēmumu.[38] Līdzās LKP Jelgavas rajona komitejas pirmā sekretāra amatam Mihails Drozds laika posmā no 1971. gada līdz 1976. gadam bija LKP CK loceklis, bet no 1971. gada līdz 1975. gadam – LPSR Augstākās Padomes deputāts.[39] Vēl esot LKP Jelgavas rajona komitejas pirmā sekretāra amatā un nedaudz vairāk kā gadu pirms ieceļšanas LPSR iekšlietu ministra amatā, proti, 1976. gada novembrī Mihailam Drozdam piešķirts dienesta pakāpe – majors.[40] 1979. gada 2. oktobra izziņa sniedz informāciju, ka 1976. gadā pirmo reizi kopš obligātā dienesta PSRS bruņotajos spēkos Vācijas Demokrātiskajā Republikā Mihails Drozds bija ārpus PSRS, apmeklējot Somijas Republiku.[41] Savukārt papildinājums personas kadru uzskaites lapai precizē, ka Somijas Republika apmeklēta, vadot tūristu grupu.[42]

Atbilstoši 1976. gada 4. februāra personālā kadru uzskaites lapai pirms kļūt par LPSR iekšlietu ministru Mihails Drozds saņēma vairākus apbalvojumus: 1973. gadā Oktobra Revolūcijas ordeni, 1966. gadā un 1971. gadā Darba Sarkanā Karoga ordeņus, 1958. gadā ordeni *Goda Zīme*, 1970. gadā saņēma medaļu *Par varoņīgu darbu. Atzīmējot Vladimira Iljiča Ļeņina 100. dzimšanas dienu*. [43]

1978. gada 3. februāra raksturojums, kas sagatavots, virzot Drozdu par LPSR iekšlietu ministru, un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Augusts Voss, līdzās vispārīgai informācijai par Mihaila Drozda dzimšanas laiku, tautību, dalību PSKP, izglītību, darba gaitām kopš 1951. gada, sniedz detalizētu sekmju raksturojumu, pildot Bauskas rajona Ļeņina kolhoza priekšsēdētāja amatā. Norādīts, ka astoņu gadu laikā viņš apliecināja sevi kā prasmiņgs organizators, kas

"pareizi veidoja attiecības ar partijas organizāciju, kolhoza valdi. Iekaroja kolhoznieku autoritāti un uzticību. Viņa vadībā kolhozs ekonomiski nostiprinājās un kļuva par vienu no republikas priekšzīmīgākām saimniecībām." [44]

Tāpat pievērsta uzmanība sekmēm LKP Jelgavas rajona komitejas pirmā sekretāra amatā. Proti, Drozds raksturots kā pieredzējis darbinieks partijas, padomju un saimnieciskajā darbā, kas prasmiņgi virza rajona partijas organizācijas darbību uz "veiksmīgu [rajonam doto] uzdevumu izpildi"[45]. Norādīts, ka Drozds iedzīlīnās rajona ekonomikā, daudz uzmanības velta ražošanas uzņēmumu, būvniecības organizāciju darba uzlabošanai, lauksaimniecības ražošanas attīstībai.[46] Raksturojot darba metodes, teikts, ka

"ražošanas jautājumu risināšanā viņam piemīt jaunā izjūta, cenšanās ieviest laikmetīgus zinātnes, tehnikas sasniegumus un paraugprakses"[47].

Tāpat teikts, ka Mihails Drozds pievērsa uzmanību partijas rajona komitejas darba stila pilnveidošanai, partijas darba jaunām formām un metodēm. Atzīmēts, ka Drozda darbības laikā partijas pirmorganizāciju skaits pieaudzis, cēlusies to nozīme un ietekme uz lēmumu par ražošanas uzdevumiem darba kolektīvos pieņemšanu un darbinieku komunistisko audzināšanu. Raksturojot personiskās kvalitātes, norādīts, ka Mihails Drozds darbā izrāda iniciatīvu, ir neieciņgtis pret nepilnībām. Saskaņā – taktisks un pieklājīgs. Esot izpelnījies autoritāti un cieņu rajonā un "republikas partijas aktīva starpā". Spriežot pēc raksturojumā teiktā, saņemtie apbalvojumi ir par sekmīgu un auglīgu darbu tautsaimniecības uzdevumu risināšanā.[48]

LPSR Ministru Padome 1978. gada 7. februāra dokumentā Nr. 7/083-4 LKP CK sniedza priekšlikumu apstiprināt Mihailu Drozdu par LPSR iekšlietu ministru Jāņa Broliša vietā sakarā ar pēdējā pensionēšanos.[49] Pamatojoties uz LKP CK biroja 1978. gada 9. februāra nolēmumu Nr. 5-46/l, kas izriet no 1978. gada 9. februāra protokola Nr. 46, §1, minētais priekšlikums apstiprināts. Jautājuma sakarā izteicās tikai pirmais sekretārs Augusts Voss.[50] Ievērojot LKP CK lemto, LKP Jelgavas rajona komitejas plēnums nolēm, pamatojoties uz 1978. gada 21. februāra protokolu Nr. 10, §1:

"Atbrīvot b. Mihailu Drozdu no LKP Jelgavas rajona komitejas pirmā sekretāra un biroja locekļa pienākumiem sakarā ar pārceļšanu citā darbā." [51]

Atbilstoši 1978. gada 11. oktobra steidzamajam ziņojumam Nr. 1 par izmaiņām nomenklatūras darbinieku uzskaites pazīmēs Mihailam Drozdam kā LPSR iekšlietu ministram piešķirta iekšējā dienesta pulkveža pakāpe, pamatojoties uz 1978. gada 10. februāra PSRS iekšlietu ministrijas pavēli Nr. 41n/c.[52] Atbilstoši 1978. gada 15. novembra steidzamajam ziņojumam Nr. 34 Drozds, pamatojoties uz PSRS iekšlietu ministrijas 1978. gada 2. novembra pavēli Nr. 540, saņēma PSRS iekšlietu ministrijas goda rakstu.[53] 1979. gada 28. septembra raksturojumā par Mihailu Drozdu kā LPSR iekšlietu ministru, ko parakstīja pirmais sekretārs Augusts Voss, līdzās vispārīgām ziņām par dzimšanas laiku, tautību, PSKP stāžu, izglītību, darba gaitām, minēts:

"Esot labām organizatora spējām, veiksmīgi vadīja rajona partijas un padomju orgānu darbu, sasniegta ievērojamus panākumus rajona saimnieciskajā un audzināšanas darbībā. Par labiem rādītājiem, izpildot valsts plānus un rajona sociālistiskās saistības, apbalvots ar diviem «Darba Sarkanā Karoga» ordeņiem, «Oktobra revolūcijas» ordeni un «Goda Zīmi»." [54]

Raksturojumā sniegts arī ieskats Drozda veikumā, esot LPSR iekšlietu ministra amatā kopš 1978. gada februāra:

"Īsā laikā veiksmīgi apguva jauno darba lauku, pastāvīgi pievērs uzmanību turpmākai ministrijas aparāta un padotības orgānu darba stila un metožu pilnveidošanai.

Prasmīgi balstoties uz struktūrvienību partijas organizācijām, [biedrs Mihails Drozds, Filipa dēls] veic aktīvu audzināšanas darbu, lai mobilizētu personālsastāvu Partijas un Valdības doto iekšlietu orgāniem uzdevumu izpildei. Viņa vadībā veikta virkne pasākumu, lai pilnveidotu noziegumu turpmāko atklāšanu, sabiedriskās kārtības nodrošināšanu un[55] sociālistiskā tpašuma aizsardzību. Rezultātā republikā vērojama noziegumu izpaušmju samazināšanās tendence. 1979. gada pirmajā pusgadā, salīdzinot ar analogo periodu 1978. gadā, republikā samazinājās kopējais noziegumu skaits par 1,9 procentiem, bet kriminālmeklēšanas [lietās] – par 5,2 procentiem, tai skaitā sevišķi bīstamās – par 7,3 procentiem. Mazāk noziegumu veikuši recidivisti un personas alkohola reibumā. Nedaudz paaugstinājies noziegumu atklāšana, uzlabojušies izmeklēšanas struktūrvienību darba rādītāji un iekšlietu orgānu kadru sastāva kvalitāte.[56]"

Turpat teikts, ka Drozds esot principiāls lēmumu pieņemšanā, pievērs uzmanību izpildes disciplīnai, esot sabiedriska, kulturāls, pieklājīgs un strādīgs, izpelnījies administrācijas orgānu darbinieku autoritāti. Bilsts arī, ka Mihails Drozds aktīvi piedalās republikas sabiedriski politiskajā dzīvē, bauda partijas un padomju aktīva autoritāti, ir LKP CK loceklis, LPSR Augstākās Padomes deputāts.[57]

1979. gada 28. septembra raksturojumā izteiktais suminājums neizpalika bez novērtējuma, jo 1979. gada 19. decembrī LKP CK saņēma steidzamo ziņojumu par izmaiņām nomenklatūras darbinieku uzskaites pazīmēs, kur minēts, ka, pamatojoties uz PSRS Ministru Padomes 1979. gada 26. oktobra nolēmumu Nr. 963, kas paziņots ar PSRS Iekšlietu ministrijas 1979. gada 26. oktobra pavēli Nr. 483, Mihailam Drozdam piešķirta speciāla dienesta pakāpe – iekšējā dienesta ģenerālmajora pakāpe.[58] Panākumus ievēro un atzīmē arī vēlāk. Pamatojoties uz LKP CK biroja nolēmumu, kas izriet no 1980. gada 15. jūlija protokola Nr. 100, §2 par 40. gadadienas kopš padomju varas atjaunošanas Latvijā svinību rezultātiem, bija nolemts,

“atzīmējot lielu organizatorisku un politisku darbu, iniciatīvu, kas demonstrēta sagatavojoties un īstenojot svinību sarīkojumus”,

izteikt pateicību LPSR iekšlietu ministram Mihailam Drozdam.[59] Spriežot pēc 1983. gada 1. marta raksturojuma, ko parakstīja LPSR Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieks Viktors Krūmiņš, Mihails Drozds arī piecus gadus pēc stāšanās LPSR iekšlietu ministra amatā bija saistīts ar pozitīviem rezultātiem noziedzības apkarošanā un sabiedriskās kārtības sargāšanā. Atzīmēts:

“Republikā samazinājās smagu noziegumu pret pilsoņu dzīvību un veselību skaits. Ievērojami samazinājās noziedzība uz ielām, parkos un citā sabiedriskās vietās. Samazinājās noziegumu skaits, ko veikusi nepilngadīgie. Ievērojami samazinājušās avārijas [situācijas] transporta [jomā]. Aktivizējies un kļuvis rezultatīvāks darbs noziegumu atklāšanā un noziedznieku meklēšanā.”[60]

Nekas Mihaila Drozda LKP CK nomenklatūras kadru personas lietas lietā nesniedz precīzas norādes par to, kā tieši saistītas statistikas izmaiņas ar konkrētu Mihaila Drozda rīcību.

1985. gada 5. augustā, piecdesmit divu gadu vecumā Mihails Drozds kā LKP CK loceklis un LPSR iekšlietu ministrs pašrocīgi rakstītā iesniegumā, kas adresēts LKP CK pirmajam sekretāram Borisam Pugo, informē, ka viņš ir lūdzis PSRS iekšlietu ministram Vitālijam Fjodorčukam, Vasilija dēlam (1918–2008), kas 1982. gadā pildīja PSRS Valsts drošības komitejas priekšsēdētāja amatu, bet no 1982. līdz 1986. gadam – PSRS iekšlietu ministra amatu, atbrīvot viņu no ieņemamā amata un pensionēt. Tāpat minētajā iesniegumā viņš lūdz LKP CK sniegt piekrišanu viņa atbrīvošanai no ieņemamā amata.[61] LKP CK biroja 1985. gada 30. augusta nolēmumā Nr. 124/2, kas izriet no 1985. gada 30. augusta protokola Nr. 124, §2 par [biedriem Vladimiru Jegorovu, Demjana dēlu, un Mihailu Drozdu, Filipa dēlu], pamatojoties uz PSKP CK sekretariāta 1985. gada 26. augusta nolēmumu, par LPSR iekšlietu ministru apstiprināja Vladimiru Jegorovu (1939–2016), bet Mihailu Drozdu atbrīvoja sakarā ar pensionēšanos. Minētā jautājuma sakarā atšķirībā no Mihaila Drozda iecelšanas reizes vārdu turēja daudzi: Boriss Pugo, Ēriks Auškāps, Vitālijs Čemms, Jānis Vagris, Roberts Praude, Vladimirs Jegorovs un Nikolajs Ūsiņš.[62] 1985. gada 30. augustā LPSR Augstākās Padomes Prezīdija dekrēts paredzēja atbrīvot Mihailu Drozdu no LPSR iekšlietu ministra amata sakarā ar pensionēšanos.[63]

Ievērojams, ka Mihaila Drozda LKP CK nomenklatūras kadru uzskaites lietā nav nekādu norāžu ne par iemesliem, kādēļ konkrētajā brīdī Drozds vēlējies pensionēties, ne par Vladimira Jegorova iecelšanas LPSR iekšlietu ministra amatā iemesliem. Turklāt, spriežot pēc Latvijas Nacionālā arhīva sniegtās informācijas, Latvijas Nacionālajā arhīvā nav Vladimira Jegorova LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta. Savukārt par Vladimira Jegorova atbrīvošanas iemesliem var spriest pēc Bruno Šteinbriķa LKP CK nomenklatūras kadru personas lietas, kur ietverta PSRS iekšlietu ministra Aleksandra Vlasova 1986. gada 17. oktobra vēstule Nr. 1/5687 LKP CK pirmajam sekretāram Borisam Pugo un kur norādīts, ka PSRS iekšlietu ministrija “izskata jautājumu” par ģenerālmajora Vladimira Jegorova – vēlākā neatkarīgās Baltkrievijas Republikas iekšlietu ministra un tās Valsts drošības komitejas vadītāja 20. gadsimta deviņdesmitajos gados – iecelšanu par PSRS iekšlietu ministrijas pārstāvniecības vadītāju Afganistānas Demokrātiskās Republikas iekšlietu ministrijā. Citos avotos šis amats norādīts kā PSRS Valsts drošības komitejas pārstāvniecības Kabulā, Afganistānā vadītāja – 1986. gadā Nikolaja Kajāgina – vietnieka, vienlaikus PSRS iekšlietu ministrijas pārstāvniecības vadītāja amats; PSRS VDK pārstāvniecības Kabulā vadītājam tolaik bija seši vietnieki – pirmais, pretizlūkošanas lietās, robezsardzes lietās, militārās pretizlūkošanas lietās, kadru un iekšlietu jautājumos. Šajā sakarā lūgts atbrīvot Jegorovu no LPSR iekšlietu ministra amata. Vienlaikus vēstulē izteikts priekšlikums iecelt par LPSR iekšlietu ministru ģenerālmajoru Bruno Šteinbriķu.[64] LKP CK 1986. gada 11. novembra nolēmumā Nr. 5-22/11, kas izriet no LKP CK biroja 1986. gada 11. novembra sēdes protokola Nr. 22, §11, Vladimira Jegorova atbrīvošanas iemesli minēti jau stipri vispārīgāk, norādot uz pārcelšanu citā darbā. Minētajā jautājumā izteicās virkne sēdes dalībnieku – Boriss Pugo, Vitālijs Sobolevs, Jānis Vagris, Staņislavs Zukulis, Jurijs Rubenis, Anatolijs Gorbunovs, Ēriks Auškāps un Nikolajs Ūsiņš.[65]

Papildinājums personas kadru uzskaites lapai sniedz informāciju, ka, pildot LPSR iekšlietu ministra amatu, Mihails Drozds saņēmis šādas atzinības: 1980. gadā saņemta medaļa *Par teicamu dienestu sabiedriskās kārtības sargāšanā*, 1983. gada 3. martā par nopelniem sabiedriskās kārtības sargāšanā Mihailam Drozdam noteikts LPSR nopelniem bagātā sabiedriskās kārtības sargāšanas darbinieka goda nosaukums[66], bet 1983. gada 2. februārī par ilggadīgu godprātīgu darbu piešķirta medaļa *Darba varonis*. [67]

1976. gada 4. februāra personālajā kadru uzskaites lapā minēts, ka Mihails Drozds ir ieguvis augstāko izglītību, mācoties no 1960. līdz 1965. gadam PSKP CK Neklātienas augstākajā partijas skolā.[68] Minēto apliecina arī 1965. gada 23. aprīļa Maskavā izsniegtā diploma БП Nr. 035685 (reģistrācijas Nr. 30196), noraksts, kur minēts, ka Mihails Drozds 1960. gadā ir iestājies PSKP CK Neklātienas augstākajā partijas skolā, kur pabeidza pilnu kursu 1965. gadā, nokārtojot valsts eksāmenus atbilstoši mācību plānam, kas paredzēts nodaļai, kas sagatavo un veic partijas un padomju orgānu kadru pārkvalifikāciju lauku saimniecību vadībai, un tādējādi iegūstot augstāko izglītību.[69] Spriežot pēc papildinājuma personas kadru uzskaites lapai, Mihails Drozds vairākkārt bijis mācībās Ļeņingradas Augstākajā partijas skolā – 1969. gada martā un 1976. gada novembrī un decembrī cēlis kvalifikāciju, bet 1972. gada janvārī un februārī pārkvalificējies.[70] LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā nav dokumentu, kas sniedz informāciju par mācībās apgūto.

Atbildot uz 1976. gada 4. februāra personālajā kadru uzskaites lapā par zinātnisko grādu, zinātniskā darba vai izgudrojumu esību, norādīja, ka tādu nav.[71] Tāpat minētais dokuments liecina, ka Mihails Drozds pārvaldīja tikai krievu un latviešu valodu.[72]

1976. gada 4. februāra personālajā kadru uzskaites lapā Mihails Drozds sniedz salīdzinoši skopas ziņas par ģimenes stāvokli. Sieva – Maija, Kārļa meita, dzimusi 1934. gadā, meita – Līga, dēls – Aivars, dzimis 1963. gadā. [73] 1976. gada 12. februāra autobiogrāfija precīzē, ka tēvs Filips Drozds, Alekseja dēls, dzimis 1902. gadā, miris 1960. gadā. Māte – Marija Drozda, Afanasija meita, dzimusi 1909. gadā.[74] 1964. gada 4. septembra autobiogrāfijas rakstīšanas laikā dzīvoja Bauskas rajona Vecumnieku pagastā.[75] 1976. gada 12. februāra autobiogrāfija sagatavošanas brīdī bija pensionāre. Māsa – Irēna Grauze, Filipa meita, dzimusi 1936. gadā. [76] 1964. gada 4. septembra autobiogrāfijas rakstīšanas laikā bija PSKP biedre, strādāja par skolotāju Vecumnieku vidusskolā.[77] Savukārt 1976. gada 12. februāra autobiogrāfijas sagatavošanas brīdī strādāja par Bauskas rajona sovhoza Vecumnieki partijas komitejas sekretāri.[78] Sieva – Maija Drozda, Kārļa meita, dzimusi 1934. gadā. Atbilstoši 1964. gada 4. septembra autobiogrāfijai dzimusi Rīgā strādnieku ģimenē.[79] 1976. gada 12. februāra autobiogrāfija sagatavošanas brīdī strādāja par metodiski bērnudaržā.[80] Meita – Līga, dzimusi 1957. gadā, 1976. gada 12. februāra autobiogrāfijas rakstīšanas laikā mācījās mūzikas vidusskolā, bet dēls – Aivars, dzimis 1963. gadā, 1976. gada 12. februāra autobiogrāfijas sagatavošanas laikā mācījās 6. klasē.[81] Spriežot pēc presē pieejamās informācijas, abi mācījušies Jelgavas 2. vidusskolā, abi virzīti mākslās[82] un abu audzināšana liecina par spēcīgu latviešu identitātes klātbūtni Drozdu ģimenē.

1976. gada 4. februāra personālajā kadru uzskaites lapas sagatavošanas brīdī Mihails Drozds dzīvoja Jelgavā, [83] bet, esot LPSR iekšlietu ministra amatā, pārcēlies uz dzīvi Rīgā[84].

Papildinājums personas kadru uzskaites lietā minēts, ka Mihails Drozds bijis LKP CK loceklis XXI, XXII un XXIII kongresā, esot ievēlēts 1971. gada februārī, kā arī LPSR Augstākās Padomes deputāts 8., 9., 10. un 11. sasaukumā, esot ievēlēts 1971. gada jūnijā, 1975. gada jūnijā un 1985. gada februārī.[85]

Mihails Drozds, esot LPSR iekšlietu ministra amatā, bija ārpus PSRS tikai reizi, 1982. gada jūlijā atpūšoties Ungārijas Tautas Republikā.[86]

LKP Jelgavas rajona komitejas nomenklatūras kadru personas lieta – salīdzinošie aspekti

Mihaila Drozda LKP Jelgavas rajona komitejas nomenklatūras kadru personas lieta[87], salīdzinot ar LKP CK nomenklatūras kadru personas lietu, nesatur būtiskas sniegto ziņu nesakrītības, tomēr tā izmantojama ziņu precizēšanai, kā arī pilnīgākam ieskatam par veikto laika periodā līdz iecelšanai LPSR iekšlietu ministra amatā. Piemēram, 1976. gada 2. novembra personālā kadru uzskaites lapā, atbildot uz jautājumu par svešvalodu un PSRS tautu valodu prasēm, uzsvērts, ka Mihails Drozds latviešu valodu pārvalda brīvi.[88] Turpat sniegta precīzākas ziņas par saņemtajām azinībām: 1973. gadā saņemts Oktobra Revolūcijas ordenis, 1966. gadā un 1971. gadā – Darba Sarkanā Karoga ordeņi, 1958. gadā – ordenis *Godā Zīme*, 1970. gadā – medaļa *Par varonīgu darbu. Atzīmējot Vladimira Iljiča Ļeņina 100. dzimšanas dienu*, divi LPSR Augstākā Prezidija goda raksti.[89] Šeit pat norādīts, ka Mihails Drozds pakļauts dienestam, ir kapteinis un ietilpst politiskajā sastāvā.[90] kurpretim LKP CK nomenklatūras kadru personas lietas 1976. gada 4. februāra personālā kadru uzskaites lapā uz jautājumu par karaklausību un dienesta pakāpi nekā nav atbildēts, norādīts tikai karaklausības sastāvs – politiskais un ieroču šķira – automobiļu.[91]

Atšķirībā no LKP CK nomenklatūras kadru personas lietas, šeit ir ietverta 1966. gada 13. aprīļa autobiogrāfija latviešu valodā, bez tulkojuma krievu valodā.[92] Tā daļā, kas attiecas uz mācību sākumu, saskan ar LKP CK nomenklatūras kadru personas lietas 1964. gada 4. septembra autobiogrāfijā norādīto par Birzgaļes pagasta septiņu klašu pamatskolu.[93] Autobiogrāfijā sniedz papildus informāciju par ģimeni, proti, ka māte attiecīgajā laika periodā viņa strādāja Bauskas rajona kolhozā *Stelpe*, bet māsa strādāja par pionieri vadītāju Vecumnieku vidusskolā.[94] Tomēr arī šī personas lietas kopumā sniedz skopu informāciju par ģimeni.

LKP Jelgavas rajona komitejas personas lietā ir dokumenti, kas apliecina iecelšanu amatos, kā arī raksturojumi, kas ļauj nojaust paveikto konkrētajos amatos.

LKP CK Baldones rajona komitejas 1955. gada 22. decembra nolēmums Nr. 2, §11 paredz iecelt Mihailu Drozdu iecelt Baldones rajona Ļeņina kolhoza partijas pirmorganizācijas atbrīvotā sekretāra amatā. Dokumentu parakstīja sekretārs Vladimirs Agliss, Afanasija dēls.[95] LKP Baldones rajona komitejas 1956. gada 1. septembra nolēmums, kas izriet no protokola Nr. 18, §11, paredz Mihailu Drozdu norīkot ar 1956. gada 1. septembri par Ļeņina kolhoza priekšsēdētāju, atbrīvojot no šī amata Aleksandru Ozoliņu, Rūdolfa dēlu, jo pēdējais nav nodrošinājis kolhoza vadību.[96] LKP Baldones rajona komitejas sniegtajā 1957. gada 7. oktobra raksturojumā, ko parakstīja sekretāre Berta Kažociņa, sniegts salīdzinoši lakonisks un vispārīga satura raksturojums, kur, cita starpā, norādīts, ka Mihails Drozds, būdams kolhoza priekšsēdētājs, sevi parādīja no pozitīvās puses un ka viņš ir izpelņījis partijas aktīva autoritāti.[97]

LKP Bauskas rajona komitejas nolēmumā, kas izriet no 1960. gada 13. maija protokola Nr. 10, §14 un ko parakstīja sekretārs Elmārs Timpa, Drozds, būdams kolhoza *Stelpe* valdes priekšsēdētājs, rekomendēts mācībām Ļeņingradas Augstākās partijas skolas neklātienes nodaļā.[98] LKP Bauskas rajona komitejas 1960. gada 14. maija raksturojums, kas sniegts, lai rekomendētu Mihailu Drozdu mācībām PSKP CK Augstākajā partijas skolas neklātienes nodaļā, pirmkārt, informē, ka 1959. gada novembrī sakarā ar Baldones rajona likvidēšanu Ļeņina kolhozs bija pārdēvēts par kolhozu *Stelpe* un teritoriāli pakļauts Bauskas rajonam. Otrkārt, tas sniedz vispārīgu informāciju par dzimšanas laiku, tautību, PSKP biedra stāžu, izglītību, kā arī darba gaitām. Vērtējot Mihaila Drozda veikumu kolhoza priekšsēdētāja amatā, sniegti skaitļi, kas apliecina, ka Drozds nostiprināja darba disciplīnu, veica kompleksu mehanizācijas ieviešanu, kā arī citus darbus. Piemēram, minēts:

"Ja 1956. gadā no katras govjs iegūti 1494 kg piena, un no 10 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes – 75,8 centneri, bet no 100 ha – 27,8 centneri gaļas, tai skaitā – 25,9 centneri cūkgaļas, tad sakarā ar darba pastiprināšanu 1959. gadā kolhozā no katras govjs iegūti 2494 kg piena vai 305 centneri no 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Uz katriem 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegūti 35,5 centneri gaļas, tai skaitā 31,7 centneri cūkgaļas.

Uz 1960 gadu kolhozs uzņēmās saistības iegūt uz katriem 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes 380 centnerus piena, no katras govjs pieslaucot 3000 kg piena, un 85 centnerus gaļas – uz 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Viss minētais ir viennozīmīgi kolhoza priekšsēdētāja sasniegumi." [99]

1961. gada 8. jūnija raksturojumā, ko parakstīja LKP Bauskas rajona komitejas sekretārs Pēteris Graudumnieks, sniega informācija ne tikai par kolhoza veikumu skaitļos, bet arī to, ka kolhoznieku atalgojums, pateicoties Mihailam Drozdam, katru gadu pieaugot. Tāpat šeit sniegta informācija, ka Drozds līdzās darbam kolhozā, dalībai "vēlētos amatos", veic agitatora un propagandista darbu, turklāt mācās PSPK CK Augstākās partijas skolas neklātienes nodaļā. Neskatoties uz noslogotību, pateicoties Mihailam Drozdam, kolhozs 1962. gada trešajā kvartālā esot saņēmis ceļojošo Sarkanā karogu.[100] Acimredzot, minētais pievērsa LKP CK, LPSR Augstākās Padomes un Ministru Padomes "orgāna" *Cīņa* uzmanību, kādēļ bija publicēts plašs raksts par kolhoza *Stelpe* sasniegumiem un personisko Mihaila Drozda ieguldījuma tajā.

"Kolhoza augšupeja nesaraujami saistīta ar priekšsēdētāja vārdu. Mihails Drozds te ieradās drīz pēc partijas Centrālās Komitejas septembra Plēnuma. Atbrauca ar partijas komitejas ceļazīmi kabatā. Gadu nostrādāja par partijas pirmorganizācijas sekretāru. Kolhozniekiem iepatikās enerģiskais komunisti, un viņi Mihailu Drozdu ievēlēja par savu priekšsēdētāju. [...]

Desmit gadi aizritējuši, kopš partijas Centrālā Komiteja pieņēmusi nozīmīgo septembra Plēnuma lēmumu. Desmit gadu vēstures plūdumā nav daudz. Bet kolhozu «Stelpe» tie no atpalcēja izveduši pirmrindniekos. Var slavēt augumā un raksturā stūraino priekšsēdētāju Mihailu Drozdu, var daudz laba stāstīt par šī kolhoza ļaudīm. Bet tikpat droši var apgalvot, ka nomaļos kolhozs «Stelpe» joprojām būtu pusceļā, ja šogad septembris nesvinētu savu lielisko desmitgades jubileju... [101]

LKP Bauskas kolhozu un padomju saimniecību ražošanas pārvaldes partijas komitejas 1964. gada 24. augusta raksturojumā salīdzinoši lielā uzmanība veltīta kolhoza *Stelpe* sasniegumu raksturojumam. Drozda ieguldījums kolhoza sasniegumos saistīts ar organizatora, audzinātāja un vadītāja spējām, ar viņa uzmanību mehanizācijas procesiem, valsts plānu izpildei, minot, piemēram, ka plāns gaļas pārdošanai valstij izpildīts par 159%. Minēts arī, ka kolhozā uzsākta kapitālā būvniecība, kolhoza centrā būvē dzīvojamās namus. Raksturojums sniedz arī norādi par to, ka Drozds bijis atsaucīgs, aktīvi piedalījies sabiedriskajā pārvaldes un saimniecības dzīvē, ka viņš ir lektoru grupas loceklis un aktīvi piedalās tās darbā.[102]

1966. gada 4. aprīļa LKP Bauskas rajona komitejas sniegtajā raksturojumā, ko parakstīja sekretārs Jānis Bonāts, dots izvērsts pamatojums tam, kāpēc Mihails Drozds raksturots, piesaucot viņa vadītā kolhoza sasniegumus. Minēts, ka no ekonomiski vājas saimniecības, ko nosaka nabadzīga augsne, Drozds to ekonomiski nostiprināja, jo pievērsa uzmanību augsnes auglīguma celšanas un lopbarības sagataves jautājumiem. Rezultātā uz 10 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes tiekot saražoti 360 centneri piena un 50 centneri gaļas. Minēts, ka saimniecība izpilda valsts plānus. Tāpat norādīts, ka kolhoza attīstība saistīta ar celtniecību un darba mehanizāciju. Rezultātā kolhozā ir viens no labākajiem ciematiem rajonā, no jauna uzceltas 24 vienstāvu un daudzstāvu dzīvojamās mājas un administratīvās ēkas, vienlaicīgi veikta ražošanas objektu celtniecība, uzceltas trīs fermas liellopiem, divas cūku fermas, mehāniskās darbnīcas un citi objekti. Pateicoties Mihailam Drozdam, pieaudzis mašīnu parks: 5 traktoru vietā esot 14 traktori, 4 automobiļu vietā – 10 automobiļi.[103]

LKP Jelgavas rajona komitejas 1967. gada 15. martā sniegtais raksturojums salīdzinoši lakoniski summē Mihaila Drozda panākumus kolhoza vadībā: "b. DROZDS M. F. ir viens no labākajiem Bauskas rajona, kolhoza priekšsēdētājiem [...]. Turpat minēts, ka sakarā ar Jelgavas rajona dibināšanu 1967. gada janvārī Drozds aktīvi piedalās "orgāna darbā". Raksturojot personiskās kvalitātes, teikts: "Stingrs prasībās pret sevi un pārējiem darbiniekiem. Sadzīvē vienkārš [tā tekstā – K. J.] un biedrīks." [104]

LKP Jelgavas rajona komitejas 1967. gada 6. aprīļa nolēmums, kas izriet no protokola Nr. 5, §19 *Par DROZDU M. J.* [tā tekstā – K. J.] un ko parakstīja nevis sekretārs Jāzeps Tumovs-Beķis, kā norādīts atšifrējumā, bet gan Velta

Stīvere, paredz apstiprināt Drozdu par "Jelgavas rajona darbalaužu [tā tekstā - K. J.] deputātu Padomes izpildkomitejas priekšsēdētāju".[105]

LKP Jelgavas rajona komitejas 1969. gada 17. novembra plēnumā lemts, kas izriet no protokola Nr. XI *Par b.b. M. DROZDU un J. TUMOVU-BEĶI* un ko parakstīja sekretāre Velta Stīvere, paredz apstiprināt Mihailu Drozdu par LKP Jelgavas rajona komitejas pirmo sekretāru, atbrīvojot no šiem pienākumiem Jāzēpu Tumovu-Beķi "sakarā ar viņa pārcelšanu atbildīgā partijas darbā uz LKP Rīgas rajona komiteju".[106]

Sprīžot pēc aktuālajām publikācijām, Mihailu Drozdu vairāk piemin kā "saimnieku" nekā LPSR iekšlietu ministru, piemēram, sakarā ar 2015. gada 3. septembrī pasniegto Būvindustrijas lielo balvu Rodrigo Pelsim, viņš atminējās Mihailu Drozdu, pildot LKP Jelgavas rajona komitejas pirmā sekretāra amatu, kā "saimnieku", kas esot lēmumu par viņa atbrīvošanu no darba atcēlis, piezvanot Augustam Vosam – citam "saimniekam".[107] Vēl citā aktuālā publikācijā izklāstītas Mihaila Drozda kā aizmirstā saimnieciskā vadītāja atmiņas.[108] Savukārt Vecumniekos, atminoties Sarkanās skolas vēsturi, Mihails Drozds nav minēts kā šīs skolas beidzējs, lai gan cits šīs skolas beidzējs Ēriks Hānbergs piemin to, kā skola laikā kārtojuši ar Mihailu Drozdu sirdslīetas, pieminot arī to, ka tas esot atstājis iespaidu arī uz vēlāku komunikāciju, kad Hānbergs esot satīcis Mihailu Drozdu LPSR iekšlietu ministra amatā.[109] Nekas gan aktuālajā informācijā neliecina par iemesliem, kādēļ pēc dokumentiem un presē minēto veiksmīgs "saimnieks" izrādījies derīgs un pat PSRS interesēm veiksmīgs iekšlietu ministrs.

[1] Šeit un turpmāk, norādot Latvijas Komunistiskās partijas institūciju vai amatu, būs izmantots Latvijas Komunistiskās partijas pēdējā nosaukuma akronīms.

[2] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l. (Mihaila Drozda LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta). Visi dokumenti lietā ir krievu valodā, izņemot veidlapu galvas, kas ir gan krievu, gan latviešu valodā, 1976. gada 4. februāra personālo kadru uzskaites lapu, kur veidlapa ir gan krievu, gan latviešu valodā, LKP Jelgavas rajona komitejas 1978. gada 21. februāra plēnuma nolēmumu, kas izriet no protokola Nr. 10, §1 un kas ir latviešu valodā, izņemot šī dokumenta galvu, kas ir gan latviešu, gan krievu valodā).

[3] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp. (1976. gada 4. februāra personālā kadru uzskaites lapa, anketa krievu un latviešu valodā, aizpildīta krievu valodā).

[4] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp.

[5] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 7. lp. (1976. gada 12. februāra autobiogrāfija).

[6] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 7. lp.

[7] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 8. lp. (1964. gada 4. septembra autobiogrāfija).

[8] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 7. lp.

[9] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 8. lp.

[10] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 7., 8. lp.

[11] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 8. lp.

[12] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 7. lp.

[13] Atbilstoši minētā laika presē publicētajām ziņām tā bija Birzgales pagasta sešu klašu pamatskola. Sk., piemēram, *Tēvija*, Nr. 207, 1942, 8. septembris, 5. lpp.

[14] Čībietis, Jānis. "Izšķīrošās dienas skolu sagatavošanā", *Padomju Jaunatne*, Nr. 157, 1947, 12. augusts, 3. lpp.

[15] "Lielāku vērtību aprīnča inteligēnto kadru idejiski-politiskā līmeņa celšanai", *Cīņa*, Nr. 253, 1945, 26. oktobris, 3. lpp.

[16] "Lielāku vērtību aprīnča inteligēnto kadru idejiski-politiskā līmeņa celšanai", *Cīņa*, Nr. 253, 1945, 26. oktobris, 3. lpp.

[17] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp. otra puse.

[18] Šeit un turpmāk, norādot uz dalību Padomju Savienības Komunistiskajā partijā, būs izmantots pēdējā šīs partijas nosaukuma akronīms.

[19] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp.

[20] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp. otra puse.

[21] Izziņā, kas sagatavota par Drozdu kā Jelgavas rajona darbalaužu deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāju un ko parakstīja LKP CK kadru uzskaites un kvalifikācijas celšanas sektora vadītāja Olga Plesmane un LKP CK partijas organizatoriskā darba nodaļas instruktore Z. Vērsēna, norādīts, ka Mihails Drozds bija Baldones rajona Nīzeres kolhoza priekšsēdētājs, izlaižot Vorosilova vārdu. LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 17. lp.

[22] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 17. lp.

[23] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp. otra puse.

[24] Izziņā, kas sagatavota par Drozdu kā Jelgavas rajona darbalaužu deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāju un ko parakstīja LKP CK kadru uzskaites un kvalifikācijas celšanas sektora vadītāja Olga Plesmane un LKP CK partijas organizatoriskā darba nodaļas instruktore Z. Vērsēna, norādīts, ka Mihails Drozds bijis kursants 1954. gadā, bet staršina no 1954. līdz 1955. gadam. LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 17. lp.

[25] Izziņā, kas sagatavota par Drozdu kā Jelgavas rajona darbalaužu deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāju un ko parakstīja LKP CK kadru uzskaites un kvalifikācijas celšanas sektora vadītāja Olga Plesmane un LKP CK partijas organizatoriskā darba nodaļas instruktore Z. Vērsēna, norādīts, ka Mihails Drozds minētajā laika periodā ir kursants kara daļā Nr. 64995 Vācijas Demokrātiskajā Republikā, izlaižot dienesta detaļas, kas minētas 1976. gada 4. februāra personālajā kadru uzskaites lapā (LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp. otra puse). LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 17. lp.

[26] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp. otra puse.

[27] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp. otra puse.

[28] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 10. lp. (LKP Bauskas kolhozu un padomju saimniecību ražošanas pārvaldes partijas komitejas nolēmums, kas izriet no plēnuma 1964. gada 27. augusta protokola Nr. П-8 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Bonāts).

[29] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 12. lp. (LKP CK prezidija nolēmums, kas pamatojas uz 1964. gada 8. septembra protokolu Nr. 34, §21 un ko parakstīja pirmais sekretārs Arvīds Pelše).

[30] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 11. lp. (1964. gada 5. septembra raksturojums, ko parakstīja LKP Bauskas kolhozu un padomju saimniecību ražošanas pārvaldes partijas komitejas pirmais sekretārs Jānis Bonāts).

- [31] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 14. lp. (LKP CK prezidija nolēmums, kas izriet no 1965. gada 26. janvāra protokola Nr. 48, §18 un ko parakstīja pirmais sekretārs Arvīds Peļše).
- [32] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 13. lp. (LKP CK Bauskas rajona komitejas I plēnuma lēmumu, kas izriet no 1964. gada 26. decembra protokola Nr. П-I, §1 un ko parakstīja sekretāre A. Tjuņina).
- [33] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp. otra puse.
- [34] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 18. lp. (LKP CK ar nolēmumu, kas izriet no 1967. gada 4. aprīļa protokola Nr. 47, §25 un ko parakstīja pirmais sekretārs Augusts Voss).
- [35] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 17. lp. (izziņa, kas sagatavota par Mihailu Drozdu kā Jelgavas rajona darbaļaužu deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāju, ko parakstīja LKP CK kadru uzskaites un kvalifikācijas ceļšanas sektora vadītāja Olga Plesmane un LKP CK partijas organizatoriskā darba nodaļas instruktore Z. Vērsēna).
- [36] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 17. lp. otra puse (izziņā, kas sagatavota par Mihailu Drozdu kā Jelgavas rajona darbaļaužu deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāju, ietvertais raksturojums, ko parakstīja LKP CK partijas organizatoriskā darba nodaļas vadītājs Pēteris Vilks).
- [37] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp. otra puse.
- [38] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 21. lp., 21. lp. otra puse (1969. gada 24. novembra kontroles ziņojums par nomenklatūras amatos esošo darbinieku maiņu).
- [39] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 6. lp.
- [40] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 4. lp. otra puse (papildinājums personas kadru uzskaites lapai, kas pārbaudīts 1976. gada 17. oktobrī, 1983. gada 14. februārī un 1985. gada 11. martā).
- [41] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 38. lp. (1979. gada 2. oktobra izziņa).
- [42] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 4. lp.
- [43] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp. otra puse.
- [44] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 22. lp. (1978. gada 3. februāra raksturojums, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Augusts Voss).
- [45] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 22. lp.
- [46] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 23. lp.
- [47] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 23. lp.
- [48] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 23. lp.
- [49] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 24. lp. (LPSR Ministru Padome 1978. gada 7. februāra dokuments Nr. 7/083-4, ko parakstīja priekšsēdētājs Jurijs Rubenis).
- [50] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 25. lp. (LKP CK biroja 1978. gada 9. februāra nolēmumu Nr. Б-46/1, kas izriet no 1978. gada 9. februāra protokola Nr. 46, §1 un ko parakstīja pirmais sekretārs Augusts Voss).
- [51] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 26. lp. (LKP Jelgavas rajona komitejas plēnuma nolēmums, kas pamatojas uz 1978. gada 21. februāra protokolu Nr. 10, §1 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalējs, dokuments latviešu valodā, izņemot veidlapas galvu, kas ir gan latviešu, gan krievu valodā).
- [52] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 27. lp., 27. lp. otra puse (1978. gada 11. oktobra steidzamais ziņojums Nr. 1 par izmaiņām nomenklatūras darbinieku uzskaites pazīmēs, kura saņemšanu apliecināja kadru nodaļas priekšnieka vietnieks N. Tipainis).
- [53] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 28. lp., 28. lp. otra puse (1978. gada 15. novembra steidzamais ziņojums Nr. 34, kura saņemšanu apliecināja kadru nodaļas priekšnieka vietnieks N. Tipainis).
- [54] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 29. lp. (1979. gada 28. septembra raksturojums par Mihailu Drozdu kā LPSR iekšlietu ministru, ko parakstīja pirmais sekretārs Augusts Voss).
- [55] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 29. lp.
- [56] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 30. lp.
- [57] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 30. lp.
- [58] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 31. lp. otra puse (1979. gada 19. decembra steidzamais ziņojums Nr. 39 par izmaiņām nomenklatūras darbinieku uzskaites pazīmēs, kura saņemšanu apliecināja kadru nodaļas priekšnieks).
- [59] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 32. lp. (LKP CK biroja nolēmums, kas izriet no 1980. gada 15. jūlija protokola Nr. 100, §2 par 40. gadadienas kopš padomju varas atjaunošanas Latvijā svinību rezultātiem un ko parakstīja pirmais sekretārs Augusts Voss).
- [60] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 33. lp. (1983. gada 1. marta raksturojums, ko parakstīja LPSR Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieks Viktors Krūmiņš).
- [61] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 35. lp. (1985. gada 5. augusta iesniegums).
- [62] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 36. lp. (LKP CK biroja 1985. gada 30. augusta nolēmumā Nr. 124/2, kas izriet no 1985. gada 30. augusta protokola Nr. 124, §2 par [biedriem Vladimiru Jegorovu, Demjana dēlu, un Mihailu Drozdu, Filipa dēlu] un ko parakstīja pirmais sekretārs Boriss Pugo).
- [63] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 37. lp. (LPSR Augstākās Padomes Prezidija 1985. gada 30. augusta dekrēts, ko parakstīja priekšsēdētājs Jānis Vagris un sekretāre Valentīna Klibiķe).
- [64] LVA, PA-101. f., 66. apr., 447. l. (Bruno Šteinbrika LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta), 35. lp. (PSRS iekšlietu ministra Aleksandra Vlasova 1986. gada 17. oktobra vēstule Nr. 1/5687 LPK CK pirmajam sekretāram Borisam Pugo).
- [65] LVA, PA-101. f., 66. apr., 447. l., 39. lp. (LKP CK 1986. gada 11. novembra nolēmums Nr. Б-22/11, kas izriet no LKP CK biroja 1986. gada 11. novembra sēdes protokola Nr. 22, §11 un ko parakstīja pirmais sekretārs Boriss Pugo).
- [66] Sk. arī "Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija dekrēts «Par Latvijas PSR nopelniem bagātā sabiedriskās kārtības sargāšanas darbinieka goda nosaukuma piešķiršanu biedram M. Drozdam», *Ciņa*, Nr. 54, 1983, 6. marts, 1. lpp.
- [67] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 3. lp. otra puse.
- [68] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp.

- [69] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 9. lp. (1965. gada 23. aprīļa Maskavā izsniegtais diploms ВП Nr. 035685, reģistrācijas Nr. 30196).
- [70] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 4. lp. otra puse.
- [71] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp.
- [72] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 5. lp.
- [73] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 6. lp. otra puse.
- [74] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 7. lp. otra puse.
- [75] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 8. lp. otra puse.
- [76] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 7. lp. otra puse.
- [77] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 8. lp. otra puse.
- [78] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 7. lp. otra puse.
- [79] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 8. lp. otra puse.
- [80] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 7. lp. otra puse.
- [81] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 7. lp. otra puse.
- [82] "Padomju Savienības nodibināšanas 50. gadadienai veltītā zīmējumu konkursa uzvarētāji", *Ziņte*, Nr. 3, 1973, marts, 15. lpp., Paikena, Vija. "Par attieksmi vai «Gammas» redzējumi tālos ceļos", *Padomju Jaunatne*, Nr. 230, 1980, 2. februāris, 4. lpp., Ģeibaks, Mintauts. "Jelgavas Sekstets", *Padomju Jaunatne*, Nr. 88, 1985, 7. maijs, 4. lpp., Bērziņš, G. "Atmiņu dziesmas", *Jelgavas Ziņotājs*, Nr. 25, 1992, 14. februāris, 3. lpp., Grāvītis Oļģerts. "Andrejs Jansons – latviešu mūzikas retumu augšamcēlājs", *Laiks*, Nr. 15, 1993, 20. februāris, 3. lpp.,
- [83] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 6. lp. otra puse.
- [84] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 4. lp. otra puse.
- [85] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 3. lp.
- [86] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 4. lp.
- [87] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l. (Mihaila Drozda LKP Jelgavas rajona komitejas nomenklatūras kadru personas lieta, lielākā daļa dokumentu ir krievu valodā, tomēr ir gan dokumenti latviešu valodā, gan arī dokumenti, kuru veidlapas ir latviešu un krievu valodā).
- [88] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 58. lp. (1976. gada 2. novembra personālā kadru uzskaites lapa, aizpildīta krievu valodā, veidlapa latviešu un krievu valodā).
- [89] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 59. lp. otra puse.
- [90] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 59. lp. otra puse.
- [91] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 6. lp. otra puse.
- [92] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 60. – 61. lp. (1966. gada 13. aprīļa autobiogrāfija latviešu valodā, bez tulkojuma krievu valodā).
- [93] LVA, PA-101, 56. apr., 15. l., 7., 8. lp.
- [94] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 61. lp.
- [95] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 63. lp. (LKP CK Baldones rajona komitejas 1955. gada 22. decembra nolēmums Nr. 2, §11, ko parakstīja sekretārs Vladimirs Aglišs, Afanasija dēls).
- [96] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 64. lp. (1956. gada 1. septembra nolēmums, kas izriet no protokola Nr. 18, §11, ko parakstīja sekretārs Ignats Burtņieks, Grigorija dēls).
- [97] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 65. lp. (LKP Baldones rajona komitejas sniegtais 1957. gada 7. oktobra raksturojums, ko parakstīja sekretāre Berta Kažociņa).
- [98] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 66. lp. (LKP Bauskas rajona komitejas nolēmums, kas izriet no 1960. gada 13. maija protokola Nr. 10, §14 un ko parakstīja sekretārs Elmārs Tīmpa, nolēmums latviešu valodā, veidlapas galva latviešu un krievu valodā).
- [99] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 67. lp. (LKP Bauskas rajona komitejas 1960. gada 14. maijā sniegtais raksturojums, ko parakstīja sekretārs Elmārs Tīmpa).
- [100] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 68. lp. (LKP Bauskas rajona komitejas 1961. gada 8. jūnijā sniegtais raksturojums, ko parakstīja sekretārs Pēteris Graudumnieks).
- [101] Preiļis, E. "Kad septembrim ir jubileja", *Cīņa*, Nr. 208, 1963, 3. septembris, 2. lpp.
- [102] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 69. lp. (LKP Bauskas kolhozu un padomju saimniecību ražošanas pārvaldes partijas komitejas 1964. gada 24. augustā sniegtais raksturojums, ko parakstīja sekretārs Pēteris Graudumnieks).
- [103] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 70. lp. (LKP Bauskas rajona komitejas 1966. gada 4. aprīlī sniegtais raksturojums, ko parakstīja sekretārs Jānis Bonāts).
- [104] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 72. lp. (LKP Jelgavas rajona komitejas 1967. gada 15. martā sniegtais raksturojums, ko parakstīja sekretāre Velta Stīvere, raksturojums latviešu valodā, nav tulkojuma krievu valodā).
- [105] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 73. lp. (LKP Jelgavas rajona komitejas 1967. gada 6. aprīļa nolēmums, kas izriet no protokola Nr. 5, §19 *Par DROZDU M. J.* [tā tekstā – K. J.] un ko parakstīja nevis sekretārs J. Tumovs-Beķis, kā norādīts atšifrējumā, bet gan Velta Stīvere, nolēmums latviešu valodā, veidlapas galva latviešu un krievu valodā).
- [106] LVA, PA-15500, 37. apr., 4. l., 74. lp. (LKP Jelgavas rajona komitejas 1969. gada 17. novembra plēnumā lemtais, kas izriet no protokola Nr. XI *Par b.b. M. DROZDU un J. TUMOVU-BEĶI* un ko parakstīja sekretāre Velta Stīvere, dokuments latviešu valodā, veidlapas galva latviešu un krievu valodā).
- [107] Šperberga, Māriete. *Nopietnais jokotājs. Rodrigo Pelsis* (intervija). Pieejams buvindustrijaslielbalva.lv/index.php/balva/9-laureati/81-%20nopietnais-jokotajs-rodrigo-pelsis
- [108] Grūtups, Gaitis. "Kad «Nākotnē» dzēra «Hitlera sapni», bet darbs laukos bija", *Zemgales Ziņas*, 2016, 20. oktobris.
- [109] Zāliete, Žanna. "Vecumniekos tiekas Sarkanās skolas vēstures aizbildņi", *Bauskas Dzīve*, 2014, 11. oktobris.

Saistītās ziņas:

Gints Zelmenis: 20. gadsimta astoņdesmito gadu «nepolitiskie» noziegumi okupētajā Latvijā un Valsts drošības komiteja 28.11.2017

Ineta Lipša: Valsts drošības komiteja valsts akciju sabiedrības «Intūrists» operatīvajā vadībā (1957-1992) 27.11.2017

Publicēta informācija par Ivara Godmaņa sadarbības fakta ar VDK pazudušās tiesas lietas meklēšanu 27.11.2017

Aldis Daugavvanags: Čekas loma kontrabandas izmeklēšanā (1945-1985). Atsevišķu piemēru analīze. 25.11.2017

Linards Muciņš: Nošaušana sevišķā kārtībā - PSRS noziegums pret ius cogens normām. Liepājas «Zilā brīnuma» piemērs. 21.11.2017

Tiesiskais skatpunkts: Latvijas Republikas informācijas atklātības kods un VDK dokumenti. 20.11.2017

Kā bija jāvervē čekas aģentus? PSRS Valsts drošības komitejas instrukcija. 16.11.2017

Ieskats LPSR valsts drošības ministra Alfona Novika Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 17.10.2017

Ieskats LPSR VDK priekšsēdētāja Jāņa Vēvera Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 13.09.2017

Ieskats LPSR iekšlietu un valsts drošības ministra Nikolaja Kovaļčuka Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 20.08.2017

Ieskats čekista, LPSR iekšlietu ministra Jāņa Broliša Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 22.07.2017

Lielā terora čekista, LPSR iekšlietu ministra Alberta Sieka Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietas apskats 28.04.2017

Čekista, LPSR iekšlietu ministra Jura Augusta Eglīša Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietas apskats 19.04.2017

Ieskats čekista, LPSR iekšlietu ministra Ivana Zujāna Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 11.04.2017

Ieskats LPSR VDK priekšsēdētāja Longina Avdjukeviča Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 30.03.2017

Ieskats LPSR iekšlietu ministra un VDK darbinieka Bruno Šteinbrika LKP CK personas kadru lietā 22.03.2017

Čekista, LPSR iekšlietu ministra Vladimīra Sējas LKP CK nomenklatūras lietas apskats 16.03.2017

LPSR VDK priekšsēdētāja Edmunda Johansona biogrāfiskās ziņas 12.02.2017

[Tweet](#)[Ieteikt](#)[G+](#)